

når udstillingen tjener erhvervsmæssige formål. Det anføres, at fotografier ofte bruges af forretningsdrivende til vinduespyntning — som „blikfang“. Man har imidlertid ment, at en regel som den af fotografierne ønskede i almindelighed ikke vil blive betragtet som naturlig, idet det formentlig er en rodfæstet opfattelse, at den, der ejer et fotografi, er berettiget til at disponere over eksemplaret i enhver henseende. En benyttelse, der i særlig grad er skadelig for fotografen, vil dog undertiden kunne forhindres gennem anvendelse af forslaget § 2.

Forevisning ved hjælp af optiske eller tekniske metoder (film, lysbilleder, fjernsyn etc.) bør derimod i princippet være forbeholdt fotografen. Hensynet til almenhedens interesser kræver dog, at der gøres visse undtagelser herfra, hvor det drejer sig om forevisning i forbindelse med undervisning, eller i sammenhæng med foredrag, der holdes i almennyttigt øjemed. Disse undtagelser er formuleret i så nær tilknytning som muligt til reglerne i § 20 i forslaget til lov om ophavsret, der omhandler visse tilfælde, hvor fremførelse af ophavsretligt beskyttede værker kan finde sted uden tilladelse.

Til § 11.

Bestemmelsen er et sidestykke til § 22, stk. 2, i forslaget til lov om ophavsret. I de normale tilfælde, hvor fjernsynsforetagendet i henhold til aftale med fotografen har ret til at vise billedet, vil der ofte ikke være behov for reglen, idet man kan anse tilladelsen til udsendelsen som også omfattende et samtykke til at foretage optagelsen. Den kan imidlertid få betydning i de tilfælde, hvor udsendelsen med hjemmel i loven finder sted uden samtykke, f. eks. når fotografier i henhold til § 10 vises i en udsendelse, som har undervisningsformål.

Bestemmelsen fandtes ikke i kommissionsbetænkningen af 1951.

Til § 12.

Fotografiretten kan overgå til andre ved overdragelse og ved arv, og i et vist omfang også ved kreditorforfølgning, men man har ikke fundet det nødvendigt at give nærmere regler herom eller i det hele om de aftaler, der kan indgås med hensyn til fotografiretten. En undtagelse udgør dog de i nærværende paragraf optagne bestemmelser om retsforholdet mellem fotografen og den, der har bestilt et fotografisk billede.

En regel herom findes også i loven af 1911, i hvis § 1, stk. 2 det hedder, at „er fotografiet udført efter bestilling af en anden, vil dennes samtykke være nødvendigt ikke blot til at erhverve den

nævnte eneret, men også til at afhænde aftryk af fotografiet“. Der hersker imidlertid uklarhed med hensyn til forståelsen af denne bestemmelse.

I udkastet i betænkningen af 1951 er der stillet forslag om en ordning, hvorefter retten til det fotografiske billede — når ikke andet er aftalt — forbliver hos fotografen, selv om billedet er udført efter bestilling. Skål billedet mangfoldiggøres eller gøres tilgængeligt for almenheden, må dog bestillerens samtykke indhentes hertil.

På det nordiske ophavsretsmøde i København i 1957 var det den almindelige opfattelse blandt de delegerede, at man af praktiske grunde måtte foretrække en regel, gående ud på, at fotografiretten, når ikke andet er aftalt, går over på bestilleren. Herved pålægger man fotografen, der som regel driver sin virksomhed som erhverv, at tage forbehold, hvis en anden ordning ønskes end den i loven forudsatte, hvilket man skønner mere rimeligt end at lægge forpligtelsen i så henseende på bestilleren.

I lovforslaget er reglen optaget i overensstemmelse hermed. Som i kommissionsbetænkningen foreslået, stiller man dog endvidere forslag om en bestemmelse, hvorefter fotografen kan anvende et bestilt billede i reklameøjemed, medmindre bestilleren har forbudt det. Dette stemmer med gældende sædvane.

Ligeledes er det i overensstemmelse med skik og brug, at bestilleren af et portræt som fastsat ved § 12, stk. 2, kan lade billedet gengive i aviser, tidskrifter eller skrifter med biografisk indhold også i de tilfælde, hvor fotografiretten i henhold til aftalen er forblevet hos fotografen. Undtagelse herfra gælder dog, hvis fotografen udtrykkeligt har taget forbehold med hensyn til sådanne gengivelser.

Der er ikke stillet forslag om særlige beskyttelsesregler for den portrætterede, som jo ikke altid behøver at være den samme som bestilleren. Regler herom er heller ikke optaget i forslaget til lov om ophavsret for ikke-fotografiske afbildningers vedkommende. En del kunne i og for sig tale for at etablere en vis form for beskyttelse på dette område. Det hænder, at der i pressen eller i andre publikationer offentliggøres persongengivelser under sådanne omstændigheder, at gengivelsen må siges at udgøre et uberettiget angreb på den, der afbildes. Billedet kan have et indhold, der er krænkende for ham, eller det kan være offentliggjort i en sådan sammenhæng eller i et sådant øjemed, f. eks. i politisk propaganda- eller reklameøjemed, at der også heri kan ligge noget krænkende for den portrætterede. Regler, der retter sig herimod, hører dog næppe hjemme i ophavsretsloven eller fotografiloven, og muligvis har man allerede efter gældende ret til-